

van de zichtbare, gelostuende. Hetzelfde heeft Da. Doekes, een exegēt van erkende bekwaamheid, nadrukkelijk gezegd in De Wachter van 21 Sept. l.l. Dit alles bewijst natuurlijk niet, dat ik gelijk heb, maar wel, dat mijn opvatting toch niet waard is om zonder nader onderzoek uwerzijds afgemaakt te worden. Gaarne zal ik, indien U de noodige plaatsruimte daarvoor beschikbaar wilt stellen, de gronden uiteenzetten — met vergelyking ook van den Franschen text van 1561 —, waarop de in mijn graven gegeven uitlegging berust. Thans alleen dit: tegenover uw niet oonaanvechtbaar bewijs met het ongetwijfeld staat een rechtstreeksch bewijs uit een zinsnede van art. 27, waar tot nog toe niemand, voorzover ik weet, op gewezen heeft. Nu wil ik gaarne erkennen, dat ik niet gedacht heb aan de mogelijkheid, dat onze Geref. vadersen last van mijn graven zouden hebben; ik dacht meer aan de Gereformeerden van nu. In De Rotterdammer van 13 Aug. l.l. schreef ik reeds, dat de gedachte aan de noodzakelijkheid van een graven bij mij versterkt was, doordat men van Hervormde zijde meermalen toevoegde: „De Geref. Kerk moet maar blijven bij de belijdenis, dat zij de eenige ware Kerk is: dat is het cement, dat haar bijeenhoudt“. In het Avondblad C. van de Nieuwe Rotterdammer van 25 Sept. l.l. werd met een soort van welgevallen aangehaald, wat Da. Doekes in bovengenoemd No. van De Wachter schreef. Daaruit zou voldoende blijken, „dat er tusschen de onverschillige orthodoxe in Protestantisch gewaad en de Roomsche-Katholieke opvatting in dit opzicht geen verschil in beginsel bestaat“.

Als tegenwicht daartegen besloot ik mijn graven ook naar de N. Rot. te zenden, vooral toen ik een citaat van Dr. A. Kuyper Sr. (De Gemeene Graue, III, blz. 229, 230) had gevonden, dat in hoofdzake hetzelfde zegt, en dus als opmerking van de opvatting der Gereformeerden van nu wel opweegt tegen het citaat van den redacteur van De Wachter. Tot mijn spijt heb ik mijn doel misschien bij sommige lezers van de N. Rot. gemist, doordat het citaat van Dr. A. K. Sr. onschonkbaar tegelijk ingezonden, eerst een week later opgenomen is. Daardoor kan het huij aandacht ontgaan zijn, en zoo kan ik me nu twijfel aan mijn eerst ook eenigszins begripen. Maar waarom is De Heraut, na herhaald verzoek mijnerzijds, tot nog toe in gebreke gebleven dat citaat van Dr. A. K. Sr. met een enkel woord te noemen, laat staan het op te nemen, zooals ik het heb ingezonden? Dat getuigt m. i. niet van kracht.

Ook ben ik verder van mijn doel afgeraakt, doordat U, die het in het materieel (wat de opvatting omtrent de Kerk betreft) met mij eens zijt, over het formele (de uitlegging van de Belijdenis) me zoo scherp aanvalt, en publicatie op richtlijn reeds bevestigend acht; en dat, terwijl U er overigens nog onlangs voor gepleit hebt, dat ook op kerkelijk gebied de publieke zaak publiek besproken moet worden. Door bloote vermelding toch van een graven op de agenda van een Classis of Synode wordt geen publieke opinie van de leden onzer Kerken gevormd, en die behoort in zake de Belijdenis toch mee te spreken bij de eindbeslissing. Nu moet men, en niet alleen in de kringen, die ons maar zijns, wel denken, dat er onder ons nog groot al te veel zijn, die meer of minder bewust uitgaan van de onderstelling, dat de zaligheid als regel beperkt is tot den kring der Geref. Kerken, en dat U het ook opzigt van kerkelijke vredespolitiek mijn graven een knuppel in het hoenderhok acht, en den vrede zoekt te bewaren ten koste van de waarheid in het belijden.

U zou onze Kerken m. i. een dienst doen, en mij zeker een genoegen, wanneer U aan die onderstelling den grond wilt ontnemen door een wijze van behandeling, die meer overeenkomt met het formele karakter, dat het geschiedpunt voor U heeft.

Onder dank voor de verleende plaatsruimte Met hoogachtung,
Uw diensw.
C. M. BUIZER.

Hoewel Dr. C. M. Buizer wat veel van onze plaatsruimte vraagt, willen we hem toch de gelegenheid niet onthouden, om zich te verdedigen. Ons antwoord zullen we een volgend maal geven.
K.

Gereformeerde Gezindheid

Gereformeerde Kerken.

BEROEFEN: Werkendam (A), C. J. Wielenga, te Hazeerwoude. — Donkerbroek, D. Prins, te Oudega (Sm.).

AANKOMEN: Doesburg, J. L. Jaspers, te Beekbergen. — Oudekerk a/d. Amstel, J. C. Dagevos, te Oosterend op Texel.

BEDANKT: Bandwijk en Heteren, J. C. Dagevos, te Oosterend op Texel.

Da. K. O. Knottnerus, rust.-pred. te Zuidbroek (Gr.), meldt den Kerken, dat hij zich beschikbaar houdt om in samenkomsten der gemeente op te treden.

De Kerkeraad der Geref. Kerk van Lexmond verzocht alle brieven enz., die hem worden toegezonden, te zenden aan het adres van: G. P. Scherpeneel, scriba van den Kerkeraad der Geref. Kerk te Lexmond.

Als Redactie der Groninger Kerkbode (uitgave van de Firma Jan Haas te Groningen) zijn opgetreden de heeren Da. N. Y. van Goor en Da. J. J. Miedema, predikanten te Groningen.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEFEN: Vroonwoude (toez.), P. de Borst, te Blitterswijk (L.). — Blaauwkapel, Hagstein (toez.) en Moerapelle, S. C. Groenewald, cand. te Garderen. — Papendrecht, L. van Mastrijt, te Vlaardingen. — Boven-Smilde (vac.-Ds. Barger) (toez.), W. J. van Elden, te Zosmond (Bet.). — Hooger-Smilde (vac.-Ds. Karf Jr.) (toez.), H. W. M. Buijck Jr., cand. te Menaldum.

AANKOMEN: Benschop, I. Kievit, te Garderen. — Wilsom (bij Kampen), S. C. Groenewald, cand. te Garderen. — Leiden (vac.-Ds. W. Briet), Dr. Th. L. Huijema, te Hoogmade. — Hoogveen, Groot-Ammer, en Montfoort, I. Kievit, te Garderen. — Oud-Beijerland (2e predikantspl.), J. Gossinga, te Utrecht. — Goudere, J. Ronge, te Hoog-Bloklund. — Melis- en Marienkerke (Waldchen), Jac. Poort, cand. te Harlingen. — Maas-aluis (vac.-S. Kaima), P. G. de Velt-Moedaght, te Schipluiden.

De abonnements-kwitantien over het eerste kwartaal 1918, dat 1 Januari l.l. aanving, zullen in den loop dezer maand worden aangeboden.

Onzen abonné's, die ons steeds zoo getrouw hun postwissel zenden, verzoeken wij beleefd ons thans te willen doen toekomen de abonnementsgelden over bedoeld kwartaal, ten bedrage van f. 1.20, aan het adres van:

De Administratie van „De Heraut“, Amsterdam.

De abonnementsprijs van De Heraut is f. 1.20 per kwartaal.

Na ontvangst van den postwissel wordt den afnemer daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, Jan. 1918.

Advertentiën.

D. V. hopen onze geliefde Broeder en Zuster

PIETER KASTELEIJN

en

JOHANNA SWENNEN

Vrijdag 18 Januari a.s. huw.

25-jarige Echtevereeniging

te herdenken.

Utrecht, J. KASTELEIJN.
Vlaardingen, M. A. P. SWENNEN.
Zest, 1918. Molenweg 20.

Heden ontsiep, in volle vertekerdheid des geloofs, onze geliefde mede-opziner:

ARIE VAN NOORLOOS,

in den ouderdom van 70 jaar.

Vele jaren heeft hij, eerst als diaken en daarna als ouderling, met liefde en toewijding de Kerk des Heeren alhier gediend. Dankbaar gedenken we, wat God ons in hem geschonken had.

Trooste de Heere zijne bedroefde familie.

Namens den kerkeraad:

H. DE BRUIJN, voorzitter.

W. H. VAN HELDEN, scriba.

Nieuwendijk (N.-B.), 2 Januari 1918.

Heden overleed in zijn Heere en Heiland onze trouwe en algemeen beminde broeder en ambgenoot.

DIRK KAARS,

Ouderling der Geref. Kerk van Monnikendam,

in de kracht zijns levens, (57 jaar oud) weggerukt uit zijn gezin, laat hij ook in onze kleine gemeente een groote ledige plaats achter.

Namens den kerkeraad:

J. G. UBBINK, P. D. M.

J. ZEELTJE, scriba.

Monnikendam, 9 Jan. 1918.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,

Keizersgracht

No. 166,

AMSTERDAM.

SIMOONS & Co.,

Commissionairs in Effecten.

Amsterdam. Gravenstraat 4,

BAARN, Schoolstraat 55.

UITGAVE VAN J. B. WOLTERS

GRONINGEN

DEN HAAG

TEKST EN UITLEG.

Practische verklaring van

het Nieuwe Testament

DOOR

Prof. Dr. A. VAN VELDHIJZEN.

Met medewerking van Prof. Dr. J. A. G.

VAN LEEUW N. Prof. Dr. H. M. VAN NEE,

Prof. Dr. J. W. PONT, Dr. J. WILLEMZE en

Prof. Dr. J. DE ZWAAN.

Compleet in 10 deelen.

Prijs, gebonden per deel f. 1,80

Bij inkoop f. 1,50

Zoo juist verschenen:

Paulus' brieven aan de

Korinthiërs,

door Dr. A. VAN VELDHIJZEN.

Hoogleraar vanwege de Ned. Herv.

Kerk aan de Rijk-Universiteit

te Groningen.

Vraeger verschenen:

HET EVANGELIE VAN MARKUS

door Dr. A. VAN VELDHIJZEN

HET EVANGELIE VAN MATTHEUS

door Dr. J. A. G. VAN LEEUWEN,

Hoogleraar aan de Rijk-Universiteit

te Utrecht.

PAULUS EN ZIJN BRIEF AAN DE

ROMEINEN

door Dr. A. VAN VELDHIJZEN.

HET EVANGELIE VAN LUCAS

door Dr. J. DE ZWAAN,

Hoogleraar aan de Rijk-Universiteit

te Groningen.

UITGAVE VAN J. B. WOLTERS

GRONINGEN

DEN HAAG

Mr. GROSHEIDE
ACCOUNTANT
(INSTITUUTSLID)
AMSTERDAM
(SINGEL 303, T. 1233 N.)

Zending onder de Joden van de Gereformeerde Kerken in Nederland.

Verantwoording van 9 December 1917 tot 6 Januari 1918.

Collecten of bijdragen: Leiderdorp f. 30.15, Maasdiik f. 12.90, Vlaardingen A f. 10, Winsschen f. 50.76, N. N. Appingedam f. 3.50, Naarden f. 12.29, Mulderberg f. 2.55, Aalsmeer f. 11, Uithoorn f. 2.58, Bussum f. 48.60, Muiden f. 2, Watergraafsmeer f. 25, R. te Amsterdam (Zuid) f. 1, N. N. Amsterdam (Zuid) f. 1, Lisse f. 5, Marken f. 8.67, Joure f. 24.47, Nieuw-Weerdinge f. 22.17, Noord-Scharwoude f. 5, J. de Vries, Groningen f. 1.12½ (225 halve centen).

De J. J. MIEDEMA,
Deputaat-Quaestor.

Groningen, 7 Jan. 1918.

VERSCHEENEN:
No. 3-4
dubbelnummer.

„Ons Arsenaal“
„DARBISTEN“

door Dr. K. SCHILDER, Vlaardingen.

Prijs f. 0.60.

De geheele Serie 10 Nos. f. 2.50

Zie de recensies.

Uitgave van

J. B. v. d. BRINK & Co. - ZUTPHEN.

GANZEVOORT'S
Orgelhandel

Diezerstraat 116, Zwolle.

Zeer groote keuze. Vraagt s. v. p. ons

Standard Orgel.

Hoerlijke muzik. - Prachtige kasten.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributien:

Door den heer J. P. Zegers te Lisse f. 19.50;

door Dr. J. Brouwer uit Leimuiden f. 27.50, uit

Oude Wetering f. 41.—, uit Nieuwe Wetering

f. 16.50, uit Rijnwaterwoude f. 5.—, uit Wou-

brugge f. 17.—, samen f. 107.—; door den heer

A. den Beste uit Ameide f. 2.—, uit Hoogblok-

land f. 2.—, uit Hoornaar f. 4.—, uit Meerkerk

f. 39.—, uit Nieuwland f. 1.50, uit Noordeloos

f. 7.50, uit Ootoland f. 24.—, samen f. 71.—; van

den heer A. M. te A. f. 25.—; door Dr. S. van

der Wal uit Minnertsga f. 13.—, uit Tjunnma-

f. 33.25; door Dr. N. H. Boukema te Neele

f. 25.—; door den heer B. van Noort uit Kal-

lenkoote f. 2.—, uit Steenwijk f. 57.50, samen

f. 59.50; door den heer G. Kuyper te Vrijhoeve

Capelle f. 5.50; door den heer W. van der Mark

uit de Lier f. 156.75, uit Wateringen f. 24.50,

samen f. 181.25; door den heer A. Guldemond

te Boskoop f. 38.—; door den heer C. Schuur-

man Czn. te Andijk f. 60.—; door den heer J.

W. Gumbert te Kampen f. 25.—; van Dr. H. te

H. f. 25.—.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit)

Van de Gereformeerde Kerk te Schoonhoven

en Willige Langerak f. 29.17½;

te Spijkensisse f. 5.40; te Zuidland f. 16.—; te

Zwartewal f. 3.58; te Oolgensplaat f. 5.11; te

Nieuw Amsterdam f. 18.55; te N. Dordrecht

f. 23.13; te Emmen f. 13.51; te Gees f. 12.52; te

Koovorden f. 12.37; te Schoonebeek f. 22.89; te

Schoonoord f. 7.45; te Sleen f. 4.—; te Zwellon

f. 8.80.

Voor de Medische Faculteit:

Door Dr. S. v. d. Wal te Minnertsga f. 0.50;

door den heer B. van Noort te Steenwijk f. 1.—;

door den heer W. van der Mark uit de Lier

f. 10.—, uit Wateringen f. 5.50, samen f. 15.50.

Voor het Studenten Studiefonds:

A deposito ontvangen door Dr. G. Ch.

Aalder te Ermelo f. 12.50.

H. W. VAN MARLE Jr., Penningmeester.

Amsterdam, Keizersgracht 162.

WED. JOHs. ALBERTS,
Tabak- en Sigarenmagazijn

„BILDERDIJK“,

Bilderdijkstraat 5, - Amsterdam.

Ruime sortering van goede merken in elken prijs.

ZONDAGS GESLOTEN.

De Heraut

VOOR DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Bureaux: N. Z. VOORBURGWAL 58-60, Amsterdam.

ADVERTENTIE-PRIJS:

van 1-6 regels f. 1.20

iedere regel meer f. 0.20

CONTRACTEN:

Bij contract voor het verbruik binnen één jaar van minstens:

500 regels 16 cents per regel

1000 „ 14 „ „

2000 „ 12 „ „

De Groninger
Brandwaarborg - Maatschappij.
HOOFDKANTOOR
GRONINGEN, O. Boteringestraat 72.

Speciale afdeeling voor H.H. Predikanten
en Onderwijzers, voor Kerken en Scholen,
alsmede voor leden van „Patrimonium“.

Geen
zwakte,
ziekte of pijn

kan blijven bestaan,
indien slechts het goede ge-

neesmiddel wordt aangewend.

Als gij U

afgemat gevoelt en lijdt aan

voortdurende vermoeidheid

vermagering, bloedarmoede

of verlies van krachten,

gebruik dan bijtijds

Mijnhardt's Levotogen.

Dit is een zeker geneesmiddel.

Sterkt lichaam en zenuwen.

Buss. 90 c. f. 1.75, 4.25, 8.75

Hoofdpijn Gebruik

Mijnhardt's Hoofdpijntabletten

Per koker 45 ct.

Beginnende

Hoest en verkoudheid.

Neem Anga-bonbons.

Doos 30 en 60 ct.

Verouderde

hoest, alsmede kinkhoest en

slijmhoest bij kinderen. Gebruik

dan ANGA-SIROOP.

Per flac. f. 1.40, 3 fl. f. 4.—

Rheumatiek,

licht, spier- en gewrichtspijn, pijn

in de ledematen, influenza, aan-

gezichtspijn en kiespijn. Gebruik

SANAPERIN-tabletten.

Per koker 60 ct., 3 k. f. 1.70.

Keelpijn,

ontstoken keel, opgezette aman-

delen, pijn bij het slikken. Neem

Mijnhardt's GLORIN-tabletten.

Per koker 40 ct., 3 d. f. 1.10.

Maagzuur,

Maagpijn, Maagwater, oprisping,

geen eetlust, alchte spijvertering.

Mijnhardt's Maagtabletten.

Per koker 40 ct., 3 k. f. 1.65

Gal en slijm worden

verwijderd door Mijnhardt's

Laxer-tabletten. Deze tabletten

zijn bloedzuiverend, regelen den

stoelgang.

Per doos 35 ct., 3 d. f. 1.—

Enersan-tabletten

Bloedvormende licht verteer-

bare staaltabletten, tevens eetlustop-

wekkend.

Per koker f. 1.— 3 k. f. 2.85.